

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

26.08.2014

NRK-PLAKATEN - HØRINGSSVAR FRA TV 2

Vedlagt følger høringssvar fra TV 2.

Mvh

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Alf Hildrum', with a long horizontal stroke extending to the right.

Alf Hildrum

Sjefredaktør / adm. dir.

NRK-PLAKATEN - HØRINGSSVAR FRA TV 2

1. Innledning

Da den nåværende NRK-plakaten ble etablert i 2007 var det et sentralt hensyn å hindre at NRK ble irrelevant på grunn av teknologiutviklingen, og man utvidet derfor vedtektene på flere punkter, blant annet ble det innført en ny § 17 som pålegger NRK å utvikle et "attraktivt tilbud" på nye medieplattformer. NRK har benyttet seg av friheten de er gitt til å etablere en lang rekke tjenester som etter TV 2s syn ligger langt utenfor det som naturlig faller inn under et offentlig allmennkringkasteroppdrag. Mange av disse tjenestene leveres i konkurranse med private aktører. NRK benytter også sitt store apparat og gjennomslagskraft til å markedsføre sitt tilbud på tvers av plattformer. NRK har også i den samme perioden nytt godt av en betydelig vekst i lisensinntektene, dels gjennom økt lisensavgift, dels gjennom ny lovgiving som har økt antallet lisensbetalere, og har opparbeidet seg en unik posisjon i det norske markedet, både i kraft av antall journalister og andre medarbeidere, dekning og samlet publikumsoppslutning.

I perioden etter 2007 har det skjedd omfattende og inngripende endringer i mediemarkedet. At det ville skje endringer var forventet, men ingen hadde forutsett hvor raskt disse endringene ville utfordre de tradisjonelle forretningsmodellene i mediemarkedet, i første rekke de annonsefinansierte mediene. Det var heller ingen som forutså i hvilket omfang de nasjonale mediemarkedene ville bli utfordret av nye globale aktører som Facebook, Google og Netflix. Så langt er det avishusene som har blitt hardest rammet, med dramatiske fall i både opplag og annonseinntekter, men også annonsefinansiering av TV- og radioinnhold blir stadig vanskeligere. Den samlede tv-seing er redusert siden toppåret 2010, og alle prognoser peker i retning av denne utviklingen vil tilta framover. Overgang til større grad av ikke-linjære tilbud, brukerbetaling og utvikling av nye tjenester er derfor avgjørende for å sikre de selvfinansierte medieaktørenes eksistensgrunnlag.

Spørsmålet i dag er derfor ikke om NRK som lisensfinansiert allmennkringkaster er truet, men tvert i mot om NRKs sterke markedsposisjon og brede lisensfinansierte "gratistilbud" på tvers av medieplattformer truer balansen mellom private og offentlige norske medier, og dermed utgjør en *trussel* mot mediemangfoldet.

Det er bred enighet om at et mangfold av uavhengige norske medier er et viktig samfunnshensyn. Et reelt mediemangfold kan bare oppnås gjennom sunn konkurranse mellom offentlig finansierte mediekanaler og uavhengige private aktører som tilbyr norskproduserte nyheter, drama, film og underholdning. En grundig gjennomgang av NRKs rolle er derfor viktig for fremtidens mediemarked i Norge, og i dette arbeidet vil utformingen av NRKs vedtekter og NRK-plakaten, som ligger til grunn for styring og avgrensning av NRKs virksomhet, være av særlig betydning.

For ordens skyld bemerkes at NRKs finansiering ikke berøres i dette høringssvaret, da det er gjenstand for en egen høring. Nedenfor følger en nærmere redegjørelse og begrunnelse for de prinsipper TV 2 mener må ligge til grunn for NRKs allmennkringkastervirksomhet, og som ikke i tilstrekkelig grad er ivaretatt i dag.

TV 2 vil bemerke at det er visse forskjeller mellom NRK-plakaten slik den ble fremlagt for Stortinget i 2007 og NRKs vedtekter, som er det rettslige styringsredskapet for NRKs virksomhet. TV 2 vil derfor knytte sine kommentarer til vedtektene. Begrepet "NRK-plakat" er for øvrig etter TV 2s oppfatning misvisende, da avgrensningen av NRKs oppdrag er rettslig bindende for NRK og staten, og ikke kun retningslinjer.

2. NRKs kjernevirksomhet er lyd og levende bilder

Tidligere var NRKs kjernevirksomhet definert som og avgrenset til TV- og radiokanalene. Denne avgrensningen ble fjernet i 2007. Dette har etter TV 2s syn ført til en vesentlig mindre presis og forutsigbar definisjon av NRKs oppdrag som allmennkringkaster, og i praksis gjort det svært vanskelig å fastslå hvor grensene går for NRKs virksomhet.

NRK er en allmennkringkaster som er finansiert nettopp gjennom en lisens på TV-mottakere. Det ligger åpenbart ikke innenfor NRKs kjernevirksomhet å drive skriftlig publisering eller for den saks skyld med utvikling av programvare eller dataspill i konkurranse med selvfinansierte aktører. I den grad NRK tillates å gå utover kjerneområdet må det være fordi dette er nødvendig for å ivareta eller støtte opp under kjernevirksomheten.

TV 2 mener derfor det bør gjeninnføres en avgrensning av kjernevirksomheten i NRKs vedtekter, der det presiseres at NRKs kjernevirksomhet fortsatt er kringkasting, dvs. redaksjonell programvirksomhet slik det tradisjonelt er formidlet via TV og radio. Forutsatt at det ikke virker negativt for mediemangfoldet eller svekker konkurransen, er imidlertid TV 2 positiv til at NRK også skal kunne ta i bruk nye teknologiske plattformer for å distribuere NRKs egne programmer, herunder strømming/tidsforskjøvet TV og podcast via internett (å tilby Hollywood-filmer og serier på nett ligger åpenbart utenfor kjernevirksomheten til en offentlig allmennkringkaster). Det vil dermed ikke være behov for en egen vedtektsbestemmelse knyttet til innhold på "nye plattformer", jf § 17. Vedtektenes § 14 d) om tilgjengeliggjøring må også presiseres til å gjelde kjernevirksomheten, det er programmene som skal gjøres tilgjengelig på nye plattformer, ikke nye tjenester.

Det må samtidig presiseres klart at NRKs øvrige virksomhet, herunder nrk.no, skal understøtte kjernevirksomheten, dvs. programvirksomheten, og ikke utvikles til selvstendige tjenester. Uten en nærmere begrensning vil NRK ha et sterkt insentiv til å etablere tjenester utenfor kjernevirksomheten. Medietilsynets gjennomgang fra 2010 viser også klart behovet for en slik avgrensning. At NRK har som oppgave å informere eller lage programmer om et tema, betyr ikke at NRK dermed skal stå fritt til lage alle slags tjenester innenfor det samme området, særlig på de områder hvor NRK konkurrerer med private aktører. Hvor langt NRK kan gå i å utvikle sin kompletterende virksomhet må derfor vurderes opp mot konsekvensene for mediemangfold og konkurransen i markedet.

En slik prinsipiell avgrensning av kjernevirksomheten vil således gi de private aktørene større forutsigbarhet i investeringer og forretningsutvikling og hindre at NRKs oppdrag går utover det som er nødvendig for å oppfylle formålet med allmennkringkasting.

En sontring mellom kjernevirksomhet og kompletterende virksomhet vil dessuten gjøre vurderingen av hvorvidt nye tjenester skal godkjennes enklere og vesentlig mer forutsigbar, og i hvor stor grad NRK skal tillates å tilby verdiøkende eller selvstendige tjenester må således både vurderes i forhold til om disse

tjenestene støtter opp under kjernevirksomheten og om tjenestene ivaretar hensynet til konkurranse og mediemangfold.

I denne sammenheng er det viktig å være klar over det som er en stor svakhet ved den eksisterende godkjenningsordningen: den gjelder ikke videreutvikling av det store tjenestetilbudet som NRK etablerte etter at plakaten ble vedtatt.

Da Stortinget godkjente den nåværende NRK-plakaten i 2007 var det under den forutsetning at NRKs ekspansjon på nye plattformer skulle kontrolleres gjennom en godkjenningsordning, slik at de nye tjenestene ikke fikk negative virkninger for konkurransen og investeringsviljen i markedet. Som tilsvar til innvendingene fra blant andre TV 2, fremhevet departementet fremhevet i meldingen at det nettopp ville bli etablert en slik ordning, for å ivareta konkurransehensyn:

"Når det gjeld TV 2s merknad om omsynet til kommersielle kanalars høve til å konkurrere med NRK vil departementet vise til sitt forslag om etablere ein formell prosedyre for godkjenning av nye NRK-tenester, jf. St.meld. nr. 30 (2006–2007), pkt. 7.7.2. Ein slik prosedyre er nettopp meint å ta vare på dei omsyna TV 2 viser til. Ei ordning med førehandsgodkjenning vil bli nedfelt i forskrifta til kringkastingslova. På bakgrunn av dette er formuleringa i plakaten tilstrekkeleg."

Da ordningen omsider ble innført, tre år senere, hadde NRK allerede etablert langt over 100 nye tjenester. Medietilsynet fikk i oppdrag å vurdere om de tjenestene som var etablert i denne mellomperioden lå innenfor allmennkringkasteroppdraget slik det var formulert i vedtektene. Basert på de forutsetninger som var presentert for Stortinget, skulle man anta at gjennomgangen også ville omfatte en vurdering av hvordan det store antallet nye tjenester påvirker konkurransen. Medietilsynet ble derimot instruert av departementet om ikke å vurdere de konkurransemessige virkningene av NRKs eksisterende tjenester, noe Medietilsynet selv påpeker i sin rapport:

"Departementet uttalte i etatsstyringsmøte 20. november 2009 at Medietilsynet kun skal gjøre en vurdering av om NRKs tjenester kan sies å falle innenfor allmennkringkasteroppdraget, og at det ikke skal gjøres en vurdering av tjenestenes eventuelle konkurransebegrensende effekter."

Et sentralt premiss for Stortingets godkjenning av den nåværende NRK-plakaten, ble dermed aldri oppfylt, og de konkurransemessige effektene av NRKs omfattende utvidelse av tjenestetilbudet på nye plattformer er aldri undersøkt. En videreutvikling av disse tjenestene vil av samme grunn heller aldri falle inn under godkjenningsordningen, slik denne er utformet.

I forbindelse med evalueringen av NRK-plakaten er det derfor også nødvendig å rette opp mangelen i Medietilsynets gjennomgang, og foreta den konkurransemessige vurderingen som Stortinget ble forespeilet i 2007. I tillegg er det klart at vedtektene slik de i dag er utformet ikke i tilstrekkelig grad avgrenser NRKs virksomhet fra å bevege seg utenfor det som er nødvendig for å oppfylle formålene med allmennkringkasting.

I sin gjennomgang i 2010 fant Medietilsynet at så godt som alle tjenestene måtte anses å ligge innenfor allmennkringkasteroppdraget, fordi de kunne forankres i vedtektene, ved at det var en "tilknytning" mellom tjenesten og NRKs redaksjonelle tilbud. Det ble i rapporten flittig vist til vedtektenes § 13 d) om at NRK skal "være til stede på og utvikle nye tjenester" på nye plattformer, og kravet i § 17 om å ha et "attraktivt innholdstilbud på internett". TV 2 viste i sitt hørings svar til rapporten at NRK som allmennkringkaster og tidligere monopolist på radio og TV nødvendigvis har dekket så godt som alle viktige samfunnsområder i

sitt program- og informasjonstilbud, og NRK har dessuten redaksjonell frihet til å etablere nye programmer. Vedtektenes avgrensning er derfor uten realitet. Som eksempel skriver Medietilsynet om godkjenningen av den daværende trafikktjenesten, som var en ren informasjonstjeneste uten redaksjonelt innhold:

"Som nevnt i punkt 1.2.1 mener Medietilsynet det er relevant å se hen til hva NRK tradisjonelt har levert som en del av sitt allmennkringkasteroppdrag. Trafikkmeldinger har tradisjonelt inngått som et fast element i NRKs tilbud, og sendes i tilknytning til NRKs nyhetssendinger på radio. Tjenesten har forankring i NRKs daglige tilbud, og ivaretar hensyn til allmennheten som NRK tradisjonelt har ivaretatt. Tatt i betraktning at trafikkmeldinger slik har inngått som en naturlig del av NRKs allmennkringkasteroppdrag finner Medietilsynet det rimelig at NRK skal kunne drive formidling av samme type informasjon også på nye plattformer."

Trafikkportalen ble senere utvidet vesentlig til tjenesten "Dit.no". Den nye tjenesten ble ikke anbefalt godkjent av Medietilsynet og Konkurransetilsynet, men ble likevel godkjent av Kulturdepartementet i siste instans. I sin godkjenning viser Kulturdepartementet til at NRK i sine vedtekter er pålagt å være tilstede på alle medieplattformer med et attraktivt tilbud, og at NRK derfor må sørge for at tjenestene blir mest mulig attraktive for brukerne, herunder ta i bruk ny teknologi. Departementet viser også til at tjenesten tilbyr samme type informasjon (trafikkinformasjon) som det NRK har tilbudt i sine programmer (trafikkmeldinger). Med denne begrunnelsen fant departementet at en automatisert trafikkportal og karttjeneste bør inngå som en del av NRK lisensfinansierte allmennkringkasteroppdrag.

Med utgangspunkt i den uklarhet som vedtektene reiser og departementets begrunnelse i saken om trafikkportalen er det vanskelig å se noen tjenester som ikke kan inngå i NRKs allmennkringkastingsoppdrag. Riktignok valgte NRK å trekke seg fra samarbeidet om trafikkportalen, men uklarheten i vedtektene består, i tillegg til den usikkerhet som er skapt gjennom departementets godkjenning av tjenesten. Stortingets forutsetninger for beslutningen om å endre NRKs vedtekter er derfor ikke oppfylt.

For å gjenopprette forutsigbarheten for de private aktørene og sikre en tydelig avgrensning av NRKs oppdrag er det derfor avgjørende at det gjeninnføres en klar presisering av NRKs kjernevirksomhet, slik vi har beskrevet dette ovenfor. Formålet med allmennkringkasting bør også inkluderes i vedtektene, som styrende prinsipper ved tolkning og anvendelse av vedtektene, se punkt 5 nedenfor.

- Det inntas en bestemmelse i NRKs vedtekter som avgrenser kjernevirksomheten til kringkasting, dvs. programvirksomhet innenfor TV og radio, og tilgjengeliggjøring av egenproduserte programmer på andre medieplattformer, herunder strømming på internett og tidsforskjøvet konsum (podcast, on-demand osv.).
- Det presiseres at NRK kan drive virksomhet med det formål å støtte opp under kjernevirksomheten (kompletterende virksomhet).
- Vedtektenes § 17 tas ut. Kravet i § 14 d) om at NRK skal "utvikle nye tjenester" tas ut.
- Før vedtektene endelig utformes gjøres det en vurdering av de konkurransemessige virkningene av de tjenester NRK tilbyr.

3. NRK skal være en ikke-kommersiell aktør

NRKs vedtekter åpner i dag for at NRK kan ha kommersielle inntekter og drive kommersiell virksomhet for å finansiere allmennkringkastervirksomheten. Det er etter TV 2s syn flere gode grunner til at NRK bør rendyrkes som en ren lisensfinansiert, ikke-kommersiell aktør.

For det første er det ikke behov for kommersielle inntekter. NRK har gjennom lisensordningen en god og forutsigbar finansiering, og er ikke avhengig av kommersielle inntekter i dag. NRKs økonomiske rammer bør fastlegges av Regjeringen og Stortinget. Endringen vil derfor ikke få store virkninger for NRKs finansiering.

For det andre vil en slik avgrensning forenkle tilsyn og rapportering, redusere konfliktnivået og styrke forutsigbarheten for kommersielle aktører. Selv om en kommersiell tjeneste er organisatorisk og finansielt atskilt fra NRKs allmennkringkastervirksomhet, vil det i praksis være svært vanskelig å unngå konkurransevridning som følge av at NRK tilbyr kommersielle tjenester. NRK vil i kraft av sin posisjon i befolkningen og sterke stilling som utgangspunkt ha betydelige konkurransefortrinn i forhold til for eksempel en nyetablert privat aktør. Flere oppslag i mediene den senere tid viser at NRKs kommersielle virksomhet, blant annet innenfor events, lett kommer i konflikt med private interesser.

For det tredje; at NRK har *adgang* til å drive kommersiell virksomhet vil i seg selv ha en negativ virkning (såkalt "chilling effekt") på private investeringer, selv om NRK velger å ikke utnytte disse mulighetene fullt ut, for eksempel slik det i dag er tilfelle på reklame på nett.

Endelig mener TV 2 at en tydeliggjøring av at NRK skal være en rendyrket ikke-kommersiell aktør også vil bidra til å styrke NRKs omdømme i offentligheten og oppslutningen om TV-lisensen. Motsatt vil etablering av brukerbetalte tjenester i regi av NRK bidra til å svekke aksepten for lisensfinansiering.

- Det presiseres i vedtektene at NRK ikke skal være finansiert av kommersielle inntekter eller drive kommersiell virksomhet.
- Vedtektenes §§ 10 og 16 endres i tråd med dette prinsippet.

4. NRK skal ha et selvstendig ansvar for å sikre mediemangfold

NRK vil gjennom sin kjernevirksomhet som allmennkringkaster tilby et bredt utvalg av innhold, og konkurrerer med de private kringkasterne på mange områder, og spesielt med TV 2 som den eneste private allmennkringkastingskanalen. Denne konkurransen mener TV 2 har bidratt til å skape den kvaliteten og bredden som norske TV-seere i dag nyter godt av. At NRK har en finansiering som er uavhengig av kanalenes popularitet til enhver tid innebærer blant annet at NRK kan gå lengre i å eksperimentere med nye konsepter, og tilby andre typer programmer. Dette mener TV 2 er positivt for mediemangfoldet, og bidrar til å øke den samlede kvaliteten på det norske TV-tilbudet.

Men også innenfor kjernevirksomheten går det en grense for hvor langt NRK kan og bør gå i konkurransen med de private aktørene. Flere av NRKs nyere kanalkonsepter, som NRK3 og MP3, har en profil som ligger svært nært opp til det som tilbys av rene kommersielle TV-kanaler. TV 2 mener derfor vedtektene bør bli tydeligere på at NRK gjennom sitt tilbud skal bidra til mediemangfold.

Dette hensynet får betydning i to relasjoner:

For det første bør NRK gjennom sin kjernevirksomhet etterstrebe å være en kvalitetsleverandør og innovatør og tilby et alternativ til det som markedet selv tilbyr. På sitt beste kan NRK bruke sin frie posisjon til å skape helt nye programkonsepter og nisjer. Et godt eksempel er "sakte-TV", som har vakt internasjonal oppsikt. TV 2 vil hevde at det er konkurransen mellom to kvalitetskringkastere - NRK og TV 2 – som har bidratt til å skape et marked hvor kvalitet verdsettes, noe som igjen har vært avgjørende for å bygge opp en betydelig norsk TV-produksjonsindustri. Her har NRK en viktig rolle å spille også i fremtidens TV-marked.

For det andre bør NRK være tilbakeholden med å gå tungt inn på områder hvor det er flere private aktører til stede. Dette er nødvendig for å sikre at det finnes et rom for private aktørers tilbud. Vi har sett at NRK gjennom sin sterke posisjon og gjennomslagskraft er i stand til å oppnå rask vekst og høye markedsandeler for nye tilbud og tjenester.

Et vesentlig poeng i denne sammenheng er at NRKs tjenester er forhåndsbetalt gjennom lisensen og dermed fremstår som "gratis" for brukerne. Dette er et enormt fortrinn i konkurransen med private, som enten må ta betalt for bruken av tjenesten eller legge på reklame. I konkurranseutsatte markeder må derfor NRK være tilbakeholden med hvordan de markedsfører sitt tilbud og benytter sin brede tilstedeværelse og store markedsføringsapparat på tvers av plattformer. NRK er imidlertid ikke bevisst dette i dag, og markedsfører til og med reklamefrihet aktivt. Et grelt eksempel er MP3, som er en ren musikk kanal uten journalistisk innhold og som konkurrerer direkte med rene reklamefinansierte musikkkanaler; her bruker NRK slagordet "Alltid musikk - Aldri reklame"¹. Eksemplet er symptomatisk for NRKs holdning til de kommersielle aktørene, og viser betydningen av å tvinge frem en holdningsendring i NRK.

Effektiv regulering av denne typen konkurranseskadelig atferd gjennom detaljbestemmelser i vedtektene, er etter vårt skjønn verken mulig eller formålstjenlig. Den må tvert imot bygge på en selvstendig plikt for NRK til å ivareta mediemangfoldet og aktivt vurdere de konkurransemessige virkningene av sitt tilbud. Dette må gjelde både for kjernevirksomheten og den kompletterende virksomheten.

Dagens vedtekter inneholder ingen bestemmelser som pålegger NRK å ta slike hensyn. Tvert i mot kan § 15 c i vedtektene oppfattes som at etterligning av de kommersielle aktørenes tilbud skal være hovedregelen: Her heter det at "NRK skal kunne formidle samme type tilbud som også kommersielle aktører, men bør etterstrebe å tilføye sitt tilbud et element av økt samfunnsverdi i forhold til det kommersielle tilbudet". Bestemmelsen er etter TV 2s syn uheldig utformet og bør tas ut av vedtektene.

NRK er ikke bare en konkurrent men også en viktig samarbeidspartner for mange private medieaktører, blant annet innenfor distribusjon og teknologisk standardisering. For å sikre et bredt tilbud av norske tjenester og norskprodusert innhold bør NRK oppfordres til aktivt samarbeid med andre norske aktører, slik at man kan utvikle løsninger og tjenester i fellesskap. NRK kan på denne måten være en aktiv bidragsyter til mediemangfold.

¹ Se <http://radio.nrk.no/direkte/mp3#>. Slagordet er også benyttet i krysspromotering i andre NRK-kanaler.

- Det inntas i vedtektene en ny bestemmelse som pålegger NRK et selvstendig ansvar for å ivareta mediemangfoldet og være seg bevisst de konkurransemessige virkningene av NRKs virksomhet.
- NRK bør aktivt oppfordres til å samarbeide med andre norske aktører om felles løsninger og tjenester.

5. NRKs arkiv bør gjøres tilgjengelig for viderebruk på linje med andre offentlige data

NRK sitter på et unikt arkiv, som nå er i ferd med å bli digitalisert og dermed kan gjøres tilgjengelig. Situasjonen i dag er imidlertid at NRK i realiteten har monopol på tilgjengeliggjøring og utvikling av tjenester basert på arkivmaterialet. Andre aktører kan be om å benytte klipp, men kostnadene er høye og prosedyrene for utlevering er omstendelige og tungvinte. For materiale som inneholder tredjeparts rettigheter er det dessuten i praksis umulig for andre enn NRK å klarere rettighetene for bruk, da avtalelisensen i åndsverkloven § 32 er begrenset til kringkastingsforetakets – dvs. NRKs – egen bruk.

NRKs arkiver er finansiert gjennom lisensmidler i en situasjon hvor NRK i en lang periode hadde monopol. Arkivene er derfor fellesskapets eiendom. Arkivene må derfor prinsipielt behandles på lik linje med andre offentlige data, til det beste for samfunnet. Tilgjengeliggjøringen av data bør skje i tråd med prinsippene for viderebruk og de retningslinjer som er utviklet av Difi (Direktoratet for forvaltning og IKT). Ifølge disse retningslinjene bør materialet gjøres tilgjengelig for viderebruk gratis, eller til lavest mulig kostnad og på åpne, ikke-proprietære formater. Tilgjengeliggjøring av NRKs arkivmateriale i tråd med disse prinsippene vil åpne opp for omfattende innovasjon og tjenesteutvikling.

Et særlig spørsmål knyttet til bruk av NRKs arkivmateriale er forholdet til rettighetshavere. For NRKs egen bruk er dette løst gjennom en særskilt avtalelisens i åndsverkloven. Denne bør derfor utvides til å gjelde alle som ønsker å benytte arkivene, slik at prinsippene om viderebruk også får anvendelse i praksis.

På samme måte som digitaliseringen av arkivet bør kostnadene med å oppfylle retningslinjene for viderebruk dekkes av NRKs grunnfinansiering som en del av allmennkringkasteroppdraget (dog med unntak av kostnader til klarering av rettigheter gjennom avtalelisens, som den aktøren som benytter materialet må dekke).

- Tilgjengeliggjøring av NRKs arkivmateriale for viderebruk skal inngå i allmennkringkasteroppdraget.
- Det forankres i vedtektene at NRKs arkiv skal være underlagt prinsippene for viderebruk av offentlige data.
- Åndsverkloven § 32 utvides slik at avtalelisens for klarering av tredjeparts rettigheter til NRKs arkivmateriale også er tilgjengelig for andre aktører enn NRK.

6. Øvrige innspill

7.1 Forankring av formålene med allmennkringkastingsinstituttet

Allmennkringkasting ivaretas i dag av både offentlige og private aktører, og det er et uttalt tverrpolitisk ønske om et mangfold av allmennkringkastere. Formålet med allmennkringkasting fremgår imidlertid i dag ikke av lov eller forskrift, og er således ikke parlamentarisk forankret. Etter TV 2s syn er det derfor behov for en lovmessig forankring av formålet med allmennkringkastingsinstituttet. En slik bestemmelse bør favne alle allmennkringkastings-aktørene og stå på egne ben, uavhengig av hvordan aktørene er finansiert og organisert. TV 2 vil derfor foreslå at det i kringkastingslovens kapittel 6 inntas en ny bestemmelse som beskriver formålet med det samlede allmennkringkastingstilbudet.

Etter TV 2s oppfatning bør allmennkringkastingstilbudet;

1. sikre borgerne tilgang til viktig og uavhengig samfunnsinformasjon, slik at hele befolkningen aktivt kan ta del i demokratiske prosesser;
2. ivareta ytringsfrihet og ytringsmuligheter for borgerne;
3. bidra til et mangfold av uavhengige medier;
4. ivareta norsk språk, identitet og kultur; og
5. sikre sosiale og kulturelle behov i befolkningen som ikke i tilstrekkelig grad ivaretas på annen måte.

Uavhengig av endringer av kringkastingsloven bør disse prinsippene forankres i NRKs vedtekter, som styrende hensyn ved tolkning og anvendelse av vedtektene.

7.2 Mindre detaljerte vedtekter

NRK er forpliktet til å etterleve alle forpliktelsene i vedtektene. Stor grad av detaljregulering av tilbudet, eller måten programmene gjøres tilgjengelige, vil dermed gi NRK liten fleksibilitet. Det er etter TV 2s syn ønskelig å gjøre vedtektene mindre statiske og detaljorienterte, og mer prinsipielle.

Et sentralt prinsipp er at NRK skal være redaksjonelt uavhengig og ha redaksjonell frihet. En detaljregulering av hvilke typer programmer eller innhold NRK er forpliktet til, eller forbys fra å tilby, er verken ønskelig eller hensiktsmessig. Dette tilsier at kravene til programvirksomheten må være overordnede. En frihet for NRK til å utforme og tilgjengeliggjøre sitt tilbud innenfor noen overordnede prinsipper, må ledsages av et formelt ansvar for å ivareta hensynet til mediemangfold, jf. punkt 4 ovenfor.

Detaljregulering er også uheldig fordi det kan medføre at tilbud etableres eller opprettholdes selv om utviklingen har medført at tilbudene ikke lenger er nødvendige for å oppfylle de overordnede formålene med allmennkringkasterplakaten, enten fordi andre aktører fyller eller enkelt kan fylle behovet, eller fordi teknologien har gjort tilbudet overflødig.

Detaljregulering bidrar også til å vanskeliggjøre teknologisk samarbeid mellom kringkasterne, noe som er helt nødvendig i et lite marked som det norske. Som eksempel kan nevnes plikten til å gjøre programmer

tilgjengelig i syv dager, såkalt catch-up. Dersom TV 2 eller andre kringkastere skulle ønske et samarbeid med NRK om å utvide bransjestandarden for såkalt catch-up, vil detaljreguleringen vanskeliggjøre dette.

TV 2 mener derfor at man bør foreta en full gjennomgang av vedtektene for å gjøre disse mer prinsipielle og fleksible, og mindre detaljorienterte.

7.3 NRKs forpliktelser som allmennkringkaster bør forankres i forskrift

Gitt vedtektenes sentrale betydning for NRKs samfunnsoppdrag og for de private aktørene, mener TV 2 at NRKs forpliktelser bør ha lovmessig forankring ved at disse inntas som en forskrift til kringkastingsloven, hvor de naturlig hører hjemme. Slik sikrer man også at eventuelle endringer i NRKs forpliktelser følger alminnelige prosedyrer for høring og kontradiksjon.

- Det inntas en ny bestemmelse i kringkastingsloven som forankrer formålene ved allmennkringkasting.
- Kravene til NRK revideres med sikte på å gjøre disse mindre detaljerte og mer prinsipielle.
- NRKs forpliktelser som allmennkringkaster (nåværende vedtekter/NRK-plakat) tas inn som forskrift til kringkastingsloven.